נד: כהן גדול פרק שביעי נזיר

ואינו סותר את הקודמים. וגם אין עולין לו למנין נזירותו: ומתחיל ומונה מיד. במקום שפסק למנות כשנטמא לא יתחיל למנות שימי טומאה אין עולין לו לימי נזירותו וגם קרבן שנזיר טמא מביא חטאת ועולת העוף ואשם זה אינו מביא ועקבה לרש"י[2] דכשלמא כולהון ניחא דכי נמי אינו סותר הקודמין אין עולין לו אלא כלים הנוגעים במת דאפי' כלי שטף קאמר דדמשמע בגמ' וכשנגע בהם הנזיר אינו טמא אלא טומאת ערב [אמאי] אין עולין לו: **באמת** אמרו ימי הזב והזובה. נזיר שהתחיל למנות ונעשה זב: וימי הסגרו. שפרחה בו נרעת והסגיר אותו הכהן ועמד בעיניו או כיהה עולין לו לימי נזירותו: **אילן** המיסך על הארץ. כפ' דס הנדה (נדה נז.) אמר דמלאכי"ר נאו אהל מעלית שהעפיפס לחוקיס זה מזה ואין בהם פותח טפח אף כי יש בודאי כזית מן המת תחת אחת מהן ומן הטהורה טהור כי[3] הלך תחת כולן ורבנן הוא דגזרו טומאה בהולך תחתיו: **ופרעות** אבנים היוצאות מן הגדר. הסמוך לבית הקברות ויש שם נפל תחת אחת מן האבנים וגזרו למהלך תחת אחת מן האבנים אף כי ספק טומאה ברה"ר ספקו טהור ובמס' נדה (נ"ז סס) משמע דמהלך על פני כולה טמא בודאי: **ארץ** העמים על אויר גזרו. כגון מהלך בשדה תיבה ומגדל גדולות יותר ממ' אמה שאין מקבלין טומאה או על גבר ארץ העמים או הנכנס בקרון או בספינה שהתמירו בה יותר מבאהל המת כדי שלא יצא מארץ לחו"ל: או דלמא משום גושא. דוקא המהלך על גושא גזרו כמי שמהלך על המת מפני מתי מבול או מפני רוב מישראל שנהרגו בחו"ל אבל הנכנס בשדה תיבה ומגדל או בקרון או בספינה לא והא דמשמע בפ"ק דשבת (ד' טו:) דגזרו על גושא ועל אוירא התם ה"פ בין לגוגע בגושא בין מהלך על גושא בלא שום הפסק לגושא (אבל) בבא בשדה תיבה ומגדל שיש הפסק לא אייתי והקשה הכא ר' יעקב מאורליינ"ש דתנן (בפ"ק דאהלות ואלו מטמאין במגע ובמשא ולא באהל ארץ העמים ובית הפרס כו' והכא משמע דפשיטא לן דמטמא באהל כי מהלך מיהא על גושא בלא הפסק שדה תיבה ומגדל ותירץ דהתם מיירי בגושא הבא מארץ העמים לא"י ור"ת אומר דהיא נשיא קודש גזרה אחרונה דשבת דאמר התם (בפ"ק דשבת סס) דמעיקרא לא גזרו על אוירא ולא כלום ועי"ל דאינו מטמא עד שיבקע שם ראשו ורוחו דמשמע בשלהי סוגיין ולא כשמכניס ידו לבד דאינו באהל המת מטמא אפי' במכניס ידו: **ת"ש** ומזה בג' ובו' ואי אמרת משום אוירא הואה ק"ל. דאינו סברא שיצטרכו בכה"ג הזאת ג' וז' הואיל ומטמא אף כי הפסק בינו ובין הגוש דאינו כלל מעניין טומאת אהל המת להצריך הזאה ג' וז' ומשני כי קתני אשארת ה"נ מסתברא מדקתני וכלים הנוגעים במת הני כלים בני הזאה נינהו. והלא אינו טמא הנוגע בהן רק טומאת ערב ולא טומאת ז' אלא ש"מ אשארת דמשמע ליה דאפילו בכלי שטף אחרי דנגעו במת דהוו אב הטומאה והנוגע בהם טמא טומאת ערב כנוגע בטמא מת בעלמא דלא בעינא הזאה אלא ש"מ אשארת וא"ת ולישני ליה דהני כלים בכלי מתכות מיירי דאדם הנוגע בהם טמא טומאת ז' ובעי הזאה ג' וז' דחרב כחלב ואורו"ת דע"כ לא מתוקמא מתני' בכלי מתכות דא"כ הנזיר מגלח דחרב הרי הוא כחלב. ואלא לו רבינו מיים כהן אחה בית אשר תננו (יא[4] א) דאין נזיר מגלח עליו ה"ה דהכן מוחזר עליו ואין לך בית אחין בה שום כלי מתכות שהיה באהל המת או שום ממסר דאמרי' במס' שמחות (פ"ד הל' כא) כל טומאה שהנזיר מגלח עליה הכן מוחזר עליה ואם דבהדיא תניא בתוספתא ובמס'[5] אהלות (פ"א) דקתניא התם ד' טומאות בתת כילד כלים הנוגעים במת ואדם בכלים וכלים באדם טמאים ז' והרביעי בין אדם בין כלים טמאין טומאת ערב וקאמר בד"א לתרומה וקדשים אבל נזיר אין מגלח אלא על המת בלבד פי' למעוטי כלים הנוגעים במת דאיירי בהן דהא ודאי מגלח על אבר מן המי ואבל הני דתנן במתני' וע"כ מתני' דהתם בכלי מתכות איירי דבכלי שטף לא אפשר להיות טמאים ד' [אלא] דוקא[6] בכלי מתכות דאמר רחמנא תרב כחלב משכחת להן כמו שמפורש אבל כלי שטף אינו כחלב אלמא דאין הנזיר מגלח עליהן [7] והא דלא אוקי מתני' בכלי מתכות משום דבלאו הכי קיש ליה דקתני אשארת דע"כ לאו אהולהו קאי ומזה בג' וז' דהא קתני נמי ימי פקרו וימי גמרו דלאו בני הזאה אינון. ומשמעתין קשה למה שפירש הר"ר יצחק מסימפונ"ט דמתני' דאהלות בין בכלי מתכות בין בשאר כלים דאהלו אבל מתכות דאמר חרב הוא כחלב וה"ה לשאר כלים דבהדיא אמרי' בשמעתין דנוגע בשאר כלים אינו טמא אלא טומאת ערב ומיהו קצת יש לדחות דהא דפריך הכא בני הזאה אינהו לאו אכלים הנוגעים במת אלא אספרו ואגמרו קאי דבתר הכי והוי כמו וכו' [8] ולא נ"ל ול"ע מהרפ"ש. וה"ל יאמר הבא ראיה מתוספתא דכלים (פ"ו מכ"ק) החמת שהיא נתונה בתנור ופיה למעלה מן התנור ועצם כשעורה כרוך בסיב או בגייר ונתון לתוכה הוא טהור והתנור טהור הוא טהור משום דכרוך בסיב והתנור טהור דתוכו ולא תוך תוכו בא הטהור ואחז בו והעלהו טמא לפי שהסיע עצם כשעורה וטמא את החמת חזרה החמת וטמאה את התנור אלמא דחמת כאדם ונעשית אב הטומאה לטמא את התנור ואע"ג דלאו כלי מתכות הוא משוינן ליה כאדם להיות אב הטומאה כמוהו שיטמא בעצם דהוי אבי אבות ויש לדחות דהתם משום דיקרב בדיקרב הוא דהאדם ניטמא במשא דעצם כשעורה [9] וכשעה שהיה [נושא עצם המת שהוא] אבי אבות באותה שעה היה נוגע בהחמת והחמת בתנור. ועוד הביא מדאמר בספרי כל אשר יגע בו הטמא יטמא למה נאמר לפי שנאמר בחלל חרב בא הכתוב ולימד על החרב שהוא מטמא טומאת שבעה למדנו לכלים ואדם כלים מנין ת"ל וכבסתם בגדיכם ביום השביעי וטהרתם פי' שהבגדים שנוגעין באדם שנוגע במת טמאים ז' [10] והתם בגדים משמע אף בשאינן כלי מתכות ואורי"ת דמכשיטי כלי מתכות אפיר מיקרו בגדים דכתיב בבגדי כהונה (שמות כח) אלה הבגדים אשר יעשו וחשיב ליה וכללא דמילתא כלים בגדים ואדם בכלים[7] (וכלים בכלים) הרי הן כמו[8] אדם במת ואדם בכלים [1] וכלים בכלים ואדם באדם ירדו מעלה אחת דאילו כלי מתכות במת הרי הן כמוהו דחרב כחלב וגם כלים באדם דכתיב (במדבר לא) וכבסתם בגדיכם אבל כלים בכלים לא אשכחן שיעשו כיולא בהן וכלים בכלים השלישי אינו אלא ערב[9] בין אדם בין כלים (באדם) אבל כלים באדם הכלים כמו האדם מה האדם טמא ז' אף [כלים] ד' הנוגע ז'[10] וכלים במת הרי הן כמת מה המת אבי אבות לטמא אדם וכלים טומאת ז' אף כלי מטמא אדם וכלים טומאת ז' ותו לא מידי:

לימא

ואינו סותר את הקודמים ומתחיל ומונה מיד וקרבן אין לו [2]באמת אמרו ימי הזב והזובה וימי הסגרו של מצורע הרי אלו עולין לו: גמ' [3]ואלו הן הסבכות [2]אילן המיסך על הארץ ופרעות [4] [5]היוצאות מן הגדר: וארץ העמים: איבעיא להו [6]ארץ העמים [7]משום אוירא גזרו עליה או דילמא [7]משום גושא גזרו עליה ת"ש ומזה בשלישי ובשביעי ואי אמרת משום אוירא הזאה למה לי אלא לאו משום גושא לא לעולם אימא לך משום אוירא וכי קתני אשארא הכי נמי מסתברא מדקתני וכלים הנוגעים במת [8]הני כלים בני הזאה אינון אלא שמע מינה אשארא

לימא

ואין סופר את הקודמין. והאי דתנן כפ' הריני נזיר מגלח (לעיל יט:) מי שנזר נזירות מרובה והשלים נזירותו ואחר כך בא לגרן כו' ב"ה אומרים נזיר כבתחלה וסותר את הקודמין התם הוי טעמא לפי שעשה נזירותו בח"ל ואין עיקר נזירות [6] אלא בא"י אבל כאן שעשה[2] ואחר כך יצא אינו צריך לסתור את הקודמים: [3][3]**וספרו של מצורע.** דהיינו אחר מלוטו הוא דהתם קרא וכבס בגדיו וגו' (ויקרא יד) בסוף ימי מלוטו כתיב דהיינו כשנתרפא מלרעתו דלכתיב בראשו דעביינא ולא הכהן אל מחוץ למחנה ורואה הכהן והנה נרפא וגו' ואז הוא מגלח דלכתיב וגילח את כל שערו ומתחילין ימי ספירו ולאחר ימי ספירו מגלח פעם שנית דלכתיב בהבוא קרא גופיה ושב מחוץ לאהלו שבעת ימים וכתיב והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו וגו' וימי ספירו של מצורע אותן ימים שכתוב בהן וכבס המטהר וגלח את כל שערו ורחץ במים ואחר יבא אל המחנה ושב מחוץ לאהלו שבעת ימים וימי גמרו של מצורע היינו ימי מלוטו דכתיב בהו (שם יג) בדד ישב מחוץ למחנה מושבו [3] אחר מגלחות הללו של מצורע אינו קותר את הקודמין ואחר יתחיל למנות ימי נזירותו אלא למקום שפסק יתחיל והוא שתהא נזירות מרובה כדי שיהא בו גידול שיער ל' יום לאחר שנתגלח בתגלחות שתים של מצורע ואף אותן ימים של ספרו ושל גמרו אין עולין לו למנין: **בתמא אמרו.** הלכה היא למשה מסיני ימי הזב והזובה וימי הסגרו של מצורע ימים הראשונים שכתוב בהן (שם) והסגיר הכהן שבעת ימים וכתיב והסגירו הכהן שבעת ימים שנית עולין לו ממנין ימי נזירותו. ולקמן[3] מפרש מהיכא [4]גמיר: **גמ' איכצי'א להו ארץ העמים משום אוירא.** ומי גזרו עלה והיכא דאיכא אוירא אלא גושא כגון דנכנס בה בקרון או בספינה שלא פסע לארץ אלא נכנס [5]בה באוירא [6] קלים ליה טומאה: **או דילמא משום גושא.** דטומאה חמורה הוא דגזרו עליה ולא משום אוירא דהיינו טומאה קלה ואם נכנס בה בהגליו כמאן דנגע בקבר דמי אבל בקרון לא: **ואי אמרת משום אוירא.** [7]היכא דאיכא אוירא אלא גושא מי הוא לה טומאה ממורה כולי האי דתיבעי הזאה שניה ושביעי: **וכי קתני.** ומזה בשלישי ושביעי אשארא אסכבות ופרעות ולאו אחרת העמים: **הכי נמי מסתברא.** אלא אכולהו קאי מדקתני כלים הנוגעים במת: **והני כלים בני הזאה נינהו.** כלומר ואם נוגע נזיר בכלים הנוגעים במת צריך הזאה בתמיה: **אלא לאו שמע מינה.** לאו אכולהו קאי אלא אשארא קאי אהגך [דכנין הזאה נינהו: מאי

מסורת הש"ס

א) נדה נ. [תוספתא דאהלות פ"ט אהלות פ"ח מ"ז], ב) [לעיל כ.], ג) [לעיל יט:], ד) [שייך לעי"ל], ה) [דף נו:], ו) [ל"ל בפרק שני], ז) ל"ל ומתם.

נוסחת הריב"ן

ה) כתו"י אבל כאן שעשה נזירותו כאדרן ואח"כ: ב) גלין ופסירו כו': ג) מתון למתנה מושבו אין הנזיר מגלח על טומאתו זו פעם אלישית לכשיתרפא מלרעתו לאחר תגלחות שתים של מצורע ואח"כ יתחיל למנות לימי נזירותו כו' שתים שבמצורע ואף כו' לו מן המנין: ד) ליקי: ה) נכנס ליה בחיריה קלים ליה: ו) וכל היכא כו' ובשיני אע"ג דלא הזה נמי הם"ד:

הגהות הב"ח

(ה) גמ' ופרעות אבנים היוצאות: (ב) רש"י ד"ה ואין סופר וכו' אבל כאן שעשה נזירות בארץ ואחר כך יצא וכו' הקודמין הם"ד ואח"כ ספירו של מצורע וכו' וכבס המטהר את בגדיו: (ג) ד"ה איכצי'א להו וכו' דקליש ליה:

גליון הש"ם

גמ' ארץ העמים משום אוירא. עיין לעיל דף כ ע"ת: תוס' ד"ה ת"ש וכו' והא דלא אוקי מתני' בבלי מתכות. עי' כתוס' ד"ל ותוס' דף עח ע"ב ד"ה מי קאמר דבה לאדם נוגע בחרב שטמאה בתת לאין לו הזיי: ג' חי: באא"ד ולא נראה לי וצ"ע. עי' שבועות ד' ע' ע"ב תד"ה בדאמר. ושם דף מז ע"א ד"ה ומאן דתני. ובגיטין דף פ ע"ב ד"ה זו דכרי ר"מ:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) תוד"ה ת"ש וכו' אבר תנגו לי לאין. תיבת לאין נמחק. וכ"כ הלם: ב) באא"ד דעלם כשעורה אבי אבות וכעבה שהיה נוגע עצם וכו' מדאמר בספרי לכל כל"ל: ג) באא"ד וכללא דמילתא וכו' אדם בכלים בכלים כל"ל ועי' ת"מ: ד) באא"ד אף כלים הנוגעים באדם ז' וכו' כל"ל:

הגהות התוספות

1. תיבת לא נמחק. 2. מדל"ל לג"ר. 3. ל"ל אף כי. 4. (ישפיה קון). 5. ל"ל דמס'. 6. כמ"ל דדוקא. ותיבת אלא נמחק. 7. תיבות ואדם בכלים נמחק. 8. ל"ל כמוהו, וכ"ה בכ"ל. 9. ל"ל טומאת ערב. 10. ל"ל אף כלי הנוגע בו עומת ז'.

עין משפט נר מצוה

סא א מיי' פ"ז מהל' נזירות הלכה ז:
סב ב מיי' שם הלכה ט:
סג ג ד מיי' שם הלכה ו ופי"ב מהל' טומאת אוכלין הלכה כ סמג עשין רלא:
סד ה מיי' פ"ז מהל' נזירות הלכה ח:

מוסף רש"י

אילן המיסך על הארץ. יהוא סמוך לגדר כית הקברות וחומגן דמתרמי בין המשקוף וקנרי המס (נדה נ.). היוצאות מן הגדר. אבנים נדולות וכולטות מן הגדר וקברו מחת אחת מהן ולאן אני יודעין מחת מאיזו מהן (שם).

פי' הרא"ש

אילן המסך על הארץ ענפיו מוכרלים ויש כזית תת תחת אחד מן הענפים אין ידוע תחת איזו. וכן פרעות אבנים הבולטות מן הגדר ויש כזית מן המת תחת א' מהן ואין ידוע תחת איזו ומיירי שהן חבות טפח דהכי משמע בפ' דם הנדה בסופו שהמהלך תחת כולו טמא דאי אלא שאויר מפסיק ביניהם והלך הנזיר תחת ב' מהם. ויר' לי דמיירי בהאילן עומד ברה"ר וכן באבנים בולטים ברה"ר דספק טומאה ברה"ר טהור חכמים גזרו עליו טומאה כל ברה"י הוי טומאה אורייתא וסותר ומביא רבן כדמוכח לקמן דפ"ב ויר': משום אוירה גזרו דהאוויר יטמא אפילו אינו נוגע על הנושא כגון נכנס לה בקרון ובספינה ר בשדה תיבה ומגדל ומחזיקים מ' אמה שאינן קבלים טומאה וחרצנין פני הטומאה: ואי אמרת דירה גזור הזאה למה לי כיון דאמרי' הנכנס בדבר חרצן טמא א"כ לא גזרו ליה משום טומאה אלא ומרא בעלמא החמירו ליה כדי שלא יצא אדם ארץ לחו"ל וא"כ הזאה מה לי: אלא לאו משום נשא. שגזור עליה מאהיל על המת לפי שאין עיינים בה קברים הוא בעי הזאה: וכי קתני ומזה שארא רביעית דם ורובע עצמות וכיוצא בדם: הני ליים בני הזאה נינהו פי' דם הנוגע בכלים בר זאה הוא בתמיה דהלא כלי אב הטומאה אדם נוגע בו ראשון וטמא טומאת ערב:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com